

Savez gradonačelnika Zapadnog Balkana Deklaracija 15. jun 2010, Sofija

1 – Savez gradonačelnika (www.eumayors.eu) je jedinstveni pokret lokalnih i regionalnih vlasti, posvećen prevazilaženju energetske i klimatske ciljeve Evropske unije. Savez se danas smatra najsnažnijom inicijativom koja je pokrenuta na osnovu principa „odozdo prema gore“ od strane lokalnih i regionalnih vlasti, mobilizujući 120 miliona građana i 23 glavna grada iz 38 zemalja, čiji potencijal iznosi oko 132 miliona tona godišnje smanjenja CO₂. U toku prvih 18 mjeseci, preko 1750 lokalnih vlasti pristupilo je Savezu.

Na drugoj ceremoniji koja je bila posvećena Savezu gradonačelnika, održanoj 4. maja 2010. godine u Evropskom parlamentu, jedan broj gradonačelnika, uključujući Detelinu Nikolovu, Gradonačelnika Dobrića (Bugarska) predstavilo je najuspješnije rezultate postignute na lokalnom i regionalnom nivou u borbi protiv klimatskih promjena. Zatim su uslijedili istaknuti govornici kao što su Džerzi Buzek, predsjednik Evropskog parlamenta; Žoze Luis Rodriges Zapatero, Predsjednik Evropske unije; Žoze Manuel Baroso, Predsjednik Evropske komisije; Ginter Etinger, Evropski komesar za energiju¹.

2 –EuroAid je 2009. godine angažovao stručnjake da istraže koja očekivanja gradovi imaju od Novih nezavisnih zemalja (NIS) u odnosu na energetska i klimatska pitanja, kao i značaj inicijative Saveza gradonačelnika za ove zemlje. Stručnjaci su zaključili da Saavez treba biti proširen na ove zemlje, ali uz određene uslove. U međuvremenu, desetina lokalnih vlasti iz ovih zemalja već se obavezalo da smanji emisije CO₂ na svojoj teritoriji. Kao rezultat toga, Generalni direktorat AIDCO je objavio tender u 2010. godini za osnivanje Kancelarije Saveza gradonačelnika posvećenoj ovim zemljama.

3 –Uzimajući u obzir da do sada takva istraživanja ili aktivnosti nijesu preduzimane na Zapadnom Balkanu, pozivamo Generalni direktorat za proširenje da razmotri sledeće:

- značaj Saveza gradonačelnika u Evropskoj uniji i njegov snažan uticaj na lokalnom, nacionalnom i evropskom nivou;
- potrebu da se pripreme IPA zemlje – na svim nivoima, uključujući lokalni i regionalni nivo – za ispunjenje zahtjeva Evropske unije;
- činjenicu da je oko 50 lokalnih vlasti sa Zapadnog Balkana sa teritorije EU i van nje već pristupilo Savezu gradonačelnika; (pogledati: http://www.eumayors.eu/covenant_cities/towns_cities_en.htm); predviđeno proširenje Saveza Gradonačelnika na pojedine Istočne zemlje, kao što su Ukrajina, Gruzija, Moldavija, Jermenija, Bjelorusija itd, uz podršku Evropske komisije.

Asocijacija lokalnih vlasti Zapadnog balkana (NALAS²), Savjet evropskih opština i regiona (CEMR³), Energy Cities⁴, FEDRE⁵, uz podršku Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope pozivaju na proširenje Saveza gradonačelnika na IPA zemlje. Odnosna tehnička pomoć i odgovarajući finansijski mehanizmi neophodni su za ovaj dio Evrope kako bi bio u mogućnosti da uspješno izvrši obaveze koje su preuzele opštine i regioni.

Poziv je upućen:

- članicama NALASa, a naročito gradovima i opštinama koje žele da se pridruže Savezu gradonačelnika;
- Evropskoj komisiji (Generalnom direktoratu za proširenje i Generalnom direktoratu za energiju) da konkretno podrže takav razvoj u IPA zemljama; i
- svakom drugom tijelu ili instituciji koja podržava ovu deklaraciju.

¹ http://www.eumayors.eu/articles/show_en.htm?id=129

² www.nalas.eu

³ www.ccre.org

⁴ www.energy-cities.eu

⁵ <http://www.fedre.org/en>